

ג'יאפ-נלס

החברה הישראלית לפסיכואנליזה
באסכולה הלאקאניאנית החדשה

הקדמה למהדורה האנגלית של סמינר XI.

כאשר ה-esp של laps (קיצור של l'espace d'un lapsus, המרחב של כשל לשון), היות שאני כותב רק בצרפתית: המרחב של כשל הלשון, אין לו עוד שום השלכה של מובן (או פירוש), רק אז אנו בטוחים שאנו נמצאים בלא מודע. יודעים, כל אחד לעצמו.

אך די שתופנה לזה תשומת הלב ויוצאים ממנו. אין שם ידידות שתתמוך בלא מודע זה. נותר שאומר אמת אחת. אין זה המקרה: אני מפספס. אין אמת אשר בעוברה דרך תשומת הלב לא תשקר. מה שאינו מונע את המרדף אחריה.

יש דרך מסוימת לאזן ת'בלבול הזה, שמספקת מסיבות שונות מאלה הצורניות. (סימטריה לדוגמא). כסיפוק, היא מושגת רק על ידי שימוש, שימוש של יחיד. זה שמכונה במקרה של פסיכואנליזה (פסיכ=, בדיה של) אנליזנט. סוגיה לחלוטין עובדתית: אנליזנטים יש במחזורותינו. עובדה של מציאות אנושית, מה שהאדם מכנה מציאות.

נציין שהפסיכואנליזה, מאז שהיא קיימת (ex-siste), השתנתה. היא הומצאה על ידי פרט בודד, תיאורטיקן של הלא מודע שאין עליו עוררין (שאינו מה שחושבים, אני אומר: הלא מודע, למעשה ממשי, רק אם תאמינו לי), הפרקטיקה שלה היא כיום בזוג. הבה נדייק, הפרט הבודד נתן לזה דוגמא. לא בלי שימוש לרעה של חסידיו (כי חסידים הם היו רק מעצם העובדה שהוא עצמו לא ידע את אשר הוא עושה). הדבר מתרגם את המושג שהיה לו באשר לכך: מגפה, אך בלתי מזיקה במקום שאליו הוא האמין שמוביל אותה, הציבור מסתדר עם זה.

עכשיו, משמע באיחור, אני מוסיף לה את הקמצוץ משלי: עובדה העסטורית (לאקאן כותב hystoire עם האות y כדי לשחק עם hystérie, היסטריה), באותה מידה יש לומר, העסטורית: זו של עמיתיי באותה הזדמנות, ענין חסר ערך אך שבו מצאתי את עצמי במקרה מעורב כי התעניינתי במישהו שגרם לי להחליק עד אליהם, כשנכפה עלי פרויד, ה- Aimée (Aimée), שם הפציינטית עליה כתב לאקאן את התזה שלו). של תזתי (mathèse-לאקאן כותב תזה שלי במילה אחת, נראה שזה משחק עם המילה mathesis, ידע מדעי).

הייתי מעדיף לשכוח זאת: אך אין שוכחים את מה שהציבור מזכיר לך.

אם כן, ישנו האנליטיקאי, שיש לקחתו בחשבון בריפוי. הוא לא היה נחשב, נדמה לי, חברתית, אם לא היה פרויד סולל לו את הדרך. פרויד, אני אומר, על מנת למנות אותו. כי למנות מישהו כאנליטיקאי, איש אינו יכול, ופרויד לא מינה אף אחד. להעניק טבעות ליודעי הח"ן, אינו למנות. מכאן הצעתי שהאנליטיקאי עובר העסטוריזציה רק מתוקף עצמו: עובדה גלויה, גם אם הוא זוכה לאשור מצד ההיררכיה.

איזו היררכיה יכולה לאשרר אותו כאנליטיקאי, להעניק לו את החותם? שאמר לי Cht שאני אכן, מלידה. אני דוחה תעודה זו: אני משורר, אני שיר. ושנכתב, למרות שהוא נדמה היות סובייקט.

נותרת השאלה מה עשוי לדחוק מאן דהוא, בעיקר לאחר אנליזה, לערוך לעצמו העסטוריזציה. לא תהיה זו הפעולה שלו עצמו כי על האנליטיקאי הוא יודע רבות, עכשיו לאחר שחיסל, כפי שנאמר, את ההעברה שלו כלפיו. כיצד יכול להעלות על דעתו למלא את מקומו בתפקיד הזה?

במילים אחרות, האם יש מקרים בהם דבר אינו דוחף אותך להיות אנליטיקאי מלבד ההתבססות, כלומר לקבל מה שמכונה מזמנים, על מנת לספק את צרכיהם של התלויים בך, ביניהם בשורה הראשונה אתה עצמך, - על פי המוסר היהודי (בו הסתפק פרויד בעניין זה).

יש להודות שהשאלה (שאלה באשר לסיבה אחרת) מתחייבת על מנת לתמוך במעמדו של מקצוע שזה מקרוב הגיע להעסטוריה. העסטוריה שאיננו רואים כנצחית כי ה- *aetas* (אורך החיים) שלה אינו רציני אלא אם הוא מתייחס למספר הממשי, כלומר לסדרתי של הגבול.

מדוע אם כן לא להעמיד מקצוע זה למבחנה של אותה אמת עליה חולם התפקיד המתקרא לא מודע שאתו היא מתגפפת? לתעתוע האמת, שממנו ניתן לצפות אך ורק לשקר (מה שנקרא התנגדות במונחים מנומסים) אין קץ מלבד הסיפוק המסמן את סיום האנליזה.

היות שנתנית סיפוק זו היא הדחיפות בראשה ניצבת האנליזה, בואו נשאל כיצד עשוי מישהו להקדיש עצמו לסיפוק מקרים אלו של דחיפות.

הנה לפניכם הבט ייחודי של אותה אהבת הזולת המודגשת במסורת היהודית. גם אם מפרשים אותה על פי הנצרות, כלומר שטות...הלניסטית, מה שמופיע בפני האנליטיקאי שונה מן הזולת: זה כל תביעה שהיא שאין לה ולא כלום עם המפגש (של איש מן השומרון המתאים להכתיב את החובה הנוצרית). ההצעה קודמת לדרישה בעלת דחיפות שאין אנו בטוחים שנגיע לסיפוקה אלא אם שקלנו אותה.

מכאן הצבעתי על הפאס כעל אותה העמדה במבחן של העסטוריזציה של האנליזה, כאשר אני נזהר שלא להטיל אותה על כולם כי אין כולם במקרה זה, אלא תפזורות לא תואמות. הותרתי אותה ברשותם של אלה המסתכנים להעיד באופן האפשרי ביותר על האמת השקרנית.

עשיתי זאת מתוך ייצורו של הרעיון הנתפס היחיד באשר לאובייקט, זה של סיבת האיווי, משמע של מה שחסר.

החסר של החסר עושה את הממשי שאינו יוצא אלא שם, פקק. פקק זה הנתמך במונח של הבלתי אפשרי, שהמעט הידוע לנו בנוגע לממשי מראה את האנטינומיה לכל אמינות.

לא אדבר על ג'ויס, בו אני עוסק השנה, אלא על מנת לומר שהוא התוצאה הפשוטה ביותר של סירוב, כה מנטלי, של פסיכואנליזה, אשר את תוצאתו הוא ממחיש ביצירתו. אבל עד כה רק נגעתי בזאת נגיעה קלה, לאור מבוכתי באשר לאמנות, בה טבל פרויד לא בלי השלכות שליליות.

אני מציין שכמו תמיד סיבכו אותי המקרים הדחופים בעת כתיבתי זו.

אני כותב עם זאת, באשר אני רואה זאת לי לחובה, על מנת להיות בעמק השווה עם מקרים אלו, לעשות איתם זוג, להסתדר אתם.

תרגום מצרפתית: נחמה גסר
עריכה: קלאודיה אידן